

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

השנה דיג קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

חדושי חולין להר"ן ז"ל פרק גיר הנשה

קה

בו כותה ושלל נתקשרו איבריו בגדין. ומשום כותה לא נשמה דהא לית
 צ"ה ומשום וכו' כתי לא נשמה שאלו תשונה מתורת חבר חלה כתיס בו
 בסר גירין ושלמות. וכתי חיתא בירושלמי חד סב שחיל לר' יוחנן על כותה
 מנגה כל בולו לא כ"ס. וכל לנעל שאין בו כותה על האבר מגלה על כולו
 לא כ"ס. וכל לנעל שלל קשרו איבריו בגדין. והא דאמרין שלל נתקשרו
 איבריו בגדין פי' דחיתנהו ולא נתקשרו. ומ"ה איסור מוקדשים קדם
 וחייב משעת יצירה ואיסור גיר לא חיליל עד שיתקשרו דבלאו הכי אין מור'
 גירין עליון דאי ליתנהו כלל הכי אמר' דאיסור מוקדשים קדים :

דף צ"א ע"א שכן איסורו נהג בבני נח. לאו למימרא דאיסור'
 גיר הנשה נהג בבני נח כלל דהא אמרין
 בסנהדרין כל מנהו שנאמרה לבני נח ולא נשמה כותה לבני ישראל נאמרה
 ולא לבני נח וזמן אין לנו חלה גיר הנשה וחליבה דר' יהודה חלה הק"ש שכן
 איסורו קדים לנהוג בירושלם חיליו משמלה שהיו בני נח וכיון דקדים
 איסורו כולי האי חילין לן חומרא : **באן** להשלמותו כאן להלקותו.
 פי' דה"ל להלקותו חס חבלו. ולא כתיב דפשיטא דלקי חלה ח"פ
 להלקותו שחם העולה אין איסור גיר הנשה כותה בו למלקות ומיהו איסורא
 איבה בהעלה מדכתי' מתקשר ישראל מן המתיר לישראל : **רמב"א** והקרי'
 הכתוב חס חבלו וכו' לא ח"פ לאימיו חלה פלוגתא דרבי ורבנן בלחוד חלה
 דאימיהו להאי בריתא לגדורו דרבי היא :

ע"ב איבע' רהו ר' יהודה מפסג פשיטא ליה וכו' או
 דילמא סמוקי מספקא ליה ואסיקלא
 דמפשיט פשיטא ליה. אפי' דסקילין וטריין בה טובא לפרושי מילתו'
 דר' יהודה לא ק"ל כותה לא כרבנן דקאמרי דטובא בשמיהן :

דף צ"א ע"א ופובה טבח פדע להם בית השחיטה בפניהם.
 לא שחיטה משם קאמריין דהא בני נח
 לא נכטו על השחיטה וליכא למימר שפ"ס שלא נכטו קיימו מדעתם
 כדאמרין קיים אברהם עירובי תבשילין וכדברי רש"י וז"ל דה"ל מאי
 חמי דאמרין והכין טול גיר הנשה בפניהם כמ"ד גיר הנשה נאמר לבני
 נח דילמא נח נחמר חלה שבה היו נוהגין בו איסור מדעתם כשם שהיו
 מקיימין מכות שחיטה חלה ודאי כי אמרין פדע להם בית השחיטה
 גמריה קאמר דמיתרין זו היא שפשיטא ופרושה להראות שילמא מירי אבר
 מן החי שנאמר להם :

דף צ"ב ע"ב וא"ר אלעזר ח"ר הושיעיה מחלוקין בכין שפחה חי
 וכו' וא"ל למה ליה לאימיו הא דר' הושיעיה
 הא בהדיא פנינא בכרייתא דבתיב פליגי. וז"ל דאי לאו דר' ח"ר
 הושיעיה א"ל דחלבו דקתני בכרייתא היינו שמוט של גיר חלב חלבו דשליב
 דכ"ע שרי חלב השתא דר' אלעזר ח"ר הושיעיה דבכולה מילתא הלכו
 לשיטתן דמדקאמר סתמא הכי משמע ע"כ פלוגתייהו בחלבו דשליב דאי
 בשמוט של גיר דלאו שליל מאי לשיטתן שייך ביה חלה ודאי חלבו דשליב
 ומ"ה קשיא לשמואל : **באן** שמתת ליה דאית ליה חטיטה ר' מתיר
 מיהא משמע דר' יהודה לית ליה חטיטה כלל אפילו מדרבנן דאי אית ליה
 הכי אמרין מאן שמתת ליה דאית ליה חטיטה ר"ל הא אפילו ר' יהודה
 מודה בה וסייעו דמסקין לקמן בעובד דבר פולין דסקל דאורייתא לר'
 מאיר מכלל דמאי דשירי מדרבנן לר' מאיר חלב לר' יהודה אפילו מדרבנן
 כתיב לא חסיר חלמא לר' יהודה לית ליה חטיטה כלל אפילו מדרבנן. ומ"ה
 אמרין הכא מאן שמתת ליה דאית ליה חטיטה ר' מאיר :

דף צ"ג ע"א חומין סביד אסורין. אמר ליה רב ספרא משם
 מי קאמר רחמנ' לא מיכול כשרא. דקס"ד
 דאסורין אגופן של חומין קאמר ומ"ה מתמה מי קאמר רחמנ' מיכול
 דמא כלומר דאסורין לאו אגופן של חומין קאי לא מאוס דס שכתוב הוא
 הילכך חמכיה ומלחיה אפילו לקדשה ספיר דמי כיון שהדס יוכל אפי' ע'
 שהחומין נשארין : **שחור** אטחול לא קשיא הא כנגד הדד הא שלא
 כנגד הדד. פי' דר' היינו סומכיה דשחור ושלל כנגד הדד קולשיה ונגד
 הדד דאורייתא מפני חלב הקרב שהוא סוכב עליו ושלל כנגד הדד דהיינו
 קולשיה דרבנן : **ובוריא** אכוליא לא קשיא הא בעיליפה הא בתהיה
 כלומר שלמה חייבין עליו מפני חלב הכליות תהיה אסור ואין חייבין
 עליו :

ע"ב והלכתא להלקותו בכותה להעבירו בכשעורה. האי
 דאיכתיב למיפסק הלכתא משום דלכאור'
 משמע דר' יהודה ורבנן פליגי מ"ה פסיק הלכתא לאשמעינן דשנייה דרב
 פסח שנייה הילכך ק"ל דכשעורה במקום אחד מעבירין אותו. כותה
 אפילו בשנים ושלא מקומות מלקין אותו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו
 מהלכות מלכות אסורות :

דף צ"ד ע"א אלא במקום שמכריון שלמה אחי משדר ליה.
 פי' חלה במקום שמכריון ולא הכריון ולא
 שם לפרושי משום דאי מכריון והכריון הוי ליה במקום שאין מכריון ואיכ'
 למישרך חמכיה כתיב לשדר ליה. חלה ודאי כי קאמר במקום שמכריון

דף צ"ה ע"ב והאמר רב כל נחש שאליו כלאיעור עבד
 אברהם וכיוצא בו שאלו אינו נחש.
 כתב הרמב"ם ז"ל בפסקא' מהלכות ע"א וכן המשים לענמו סימנין אם
 יאדע לו כך וכך אעשה דבר פלוני ואם לא יאדע לא אעשה כגון
 חליעור עבד אברהם וכו' הכל אסור. וכתב עליו הראב"ד ז"ל בהשגות
 זה חרוש גדול שהרי דבר זה מותר ומותר הוא. ואולי הטעהו הלשון
 ארצה כל נחש שאליו כלאיעור עבד אברהם וכיוצא בו חש וכו' והוא
 סבור שלענין אסור נאמר. ולא היא חלה הכל קאמר אינו ראוי
 לסמוך וא"כ חשב על נדיקים כמותן עבירה זו. ודברי הראב"ד
 ז"ל תמהין בעיני שהרי פשוט בגמרא שלענין איסור נאמר דהא
 אמרין חלה משום לנחש כלומר מ"ה לא אכיל והכא אמר רב כל
 נחש שאליו וכו' אינו נחש כלומר ואינו אסור הרי מפרש שלענין
 איסור נאמר ומכל מקום הדבר לר"ך מירין שחי אפסר שהדיקים
 הללו הוו מנחשין וכך נראה לי במירוקן

דף צ"ה ע"ב רב כל נחש שאליו כלאיעור עבד
 אברהם וכיוצא בו שאלו אינו נחש.
 כתב הרמב"ם ז"ל בפסקא' מהלכות ע"א וכן המשים לענמו סימנין אם
 יאדע לו כך וכך אעשה דבר פלוני ואם לא יאדע לא אעשה כגון
 חליעור עבד אברהם וכו' הכל אסור. וכתב עליו הראב"ד ז"ל בהשגות
 זה חרוש גדול שהרי דבר זה מותר ומותר הוא. ואולי הטעהו הלשון
 ארצה כל נחש שאליו כלאיעור עבד אברהם וכיוצא בו חש וכו' והוא
 סבור שלענין אסור נאמר. ולא היא חלה הכל קאמר אינו ראוי
 לסמוך וא"כ חשב על נדיקים כמותן עבירה זו. ודברי הראב"ד
 ז"ל תמהין בעיני שהרי פשוט בגמרא שלענין איסור נאמר דהא
 אמרין חלה משום לנחש כלומר מ"ה לא אכיל והכא אמר רב כל
 נחש שאליו וכו' אינו נחש כלומר ואינו אסור הרי מפרש שלענין
 איסור נאמר ומכל מקום הדבר לר"ך מירין שחי אפסר שהדיקים
 הללו הוו מנחשין וכך נראה לי במירוקן

חרושי חורין להר"ן ז"ל פרק גיד הנשה

בין הגידין וליבטיל ברובא כחומר רובא חמם דמי תמוס כליתמו חא תק
והרוטב נותן טעם היולכך כיון שאין כרוטב נותן טעם הוא ליה גיד
בין הגידין יבש כיבש דלפילו מדרכן חד כחרי בטיל . וזוהי פני מלי
לאכול כל אחד בפני עצמו אבל לבטלם כולם יחד בעיני שמים דמי לא חא
טעים טעמא דאסורא . וז"ל ולקוחא בטמאה וצטרפות דבעיני שמים
לכטולו יש לומר דומיא גדיד וכלל קתי מה איננו בטלח בינה נמי
בטלמה :

רפצו ע"ב והוי יודע

דלרבנן חית להו מלת' קראי בטעם
בעיקר כנגד טעם מתיין שיש לנו
בטעם בעיקר האחד של קלט ההתר מן האסור לא טעמו בלבד לא גופו
ולא פליטמו וזוכייה לה להתי ממשרת דכפיב גבי נזיר דדרסינן התם שחם
שרה עכבים כמים וז"ל דהם טעם יין חיוב וזה הבא טעם נפתר' כמים
לא מעיקרן של עכבים ולא מפליטתן חלל מתיין שקלטו טעמא חללו
בפתר כחמות מים דבישית יין חיוב . השני שקלטו ההיתר מן האסור
פליטמו חלל לא גופו ילפינן ליה לכלי מגיעולי כמים . הפליט' שכתב'
בהיתר מנופו של היסור ילפינן לה להתי מכשר וחלל כדאיתא התם וז"ל
ע"פ שגוף התל' נפתרב בכשר טעם בעיקר מיקרי כיון שגוף התל'ם
בבלע בכשר ואיט' כדבד' הבגלליון לח בלל דהואו עיקר מיקרי כיון שכל
ח' בללו בחירו חלל כאן חלל' בבלע בכשר הכי דרשי להו רבנן לקדמי
וסבירא להו לטוס סוגיא דהתם דגמרינן טעם בעיקר לכל איסורין
שכתורה . וז"ל הו' לכו שלטם כמובים הבאין כח' ואין מלמדו ליתא
דאמרינן כסוגיא דהתם דגועולי כמים חירס הוא תמוס דנותן טעם
לפגם הוא דקדרה בת יומא נמי' חי אכשר דלא פגמה טורחא וצטר' בחל'
נמי חדוש הוא כדאיתא התם היולכך גמרינן טעם בעיקר לכל איסורין
שכתורה מתשרת . וקרא דכל אשר יגע בכשרה יקדש ויקמינן לה לרבנן
התם להיתר מנטרף לאיסור ולא נזיר מתיין לכל איסורין שכתור' דחולין
מקדשים לא ילפינן היינו טעמייהו דרבנן ור' עקיבא מוקי לה התם משרת
להיתר מנטרף לאיסור והו' לכו משרת וחטאת שני כמובים הבאים כח'
ואין מלמדו דלע"פ דמי כתב רחמנא חטאת נזיר לא חתי דחולין מקדשי'
לא ילפינן לכתוב רחמנ' נזיר ולא לכתוב חטאת היולכך הו' נזיר שני כמובי'
מחלל עכשו דבין לרבנן בין לר"ע לית לכו היתר מנטרף לאיסור בכל
איסורין שכתורה ור"ע פשו להו תרי קראי לטעם בעיקר בשר בחלב
וגועולי בתייה ולא הו' לכו שני כמובים דמכשר בחלב ליבא לזמנא דחדוש
הוא . אבל מגועולי כמים ס"ל לר"ע דחיתא למגמר דגועולי כמים לר"ע
לאו חדוש הוא דלא חסרה תורה חלל קדרה בת יומא וס"ל לר"ע דקדרה
בת יומא לא פגמה כלל . מחלל דבין לרבנן בין לר"ע חית לכו טעם
בעיקר בכל איסורין שכתורה לטוס דהתם ופגמא דטעמא דהתם וליט'
לכו היתר מנטרף לאיסור חלל בחטאת בלח' ובסוגין דהתם חטאת
דטעם בעיקר דרבנן דחמרינן לא לרביא חלל לטעם בעיקר ובקדשים
אסור חטאת בקדשים הוא דחומר מדאורייתא חלל בחולין לח וכן עסק
רש"י ז"ל דטעם בעיקר דרבנן כדמובא בסוגין . והביא עוד דרשין
מקדמתינן כפי כל רבס' ספ' חלס דאמר אביי ס"מ טעמו ולא ממסו
בעתא דאורייתא דמי' ס"ד דרבנן ומכשר בחלב מתי טעמא לא גמרינן
וכו' והבא דחייב וחמיר דר' ביטול אסרה תורה חללח ס"ל לרביא טעמו
ולא ממסו דרבנן . עוד הביא רביה מדר' יוחנן התם כפ' בתרא דע"א
(דף ס"ו) כל שטעמו וממסו אסור וקוין עניו וזו כותב כדאיתא פרי'
טעמו ולא ממסו אסור ואין לוקין עליו ואי ס"ד טעם בעיקר דאורייתא
אחאי חין לוקין עליו לא ס"מ דרבנן . וכי תימא ח"כ קשיא הו' סוגיא
דפסחים דתשמת דבין לר"ע ובין לרבנן טעם בעיקר דאורייתא כדמובא
לה מקראי . תירג רב ז"ל דסברי הני אמוראי כתרז' דתמשרת ליבא
למיגמר כדמתי מנייה רבנן תמוס דהו' להו גועולי כמים ומשרת שני
כמובים הבאים כח' דגועולי כמים ס"ל כר' עקיבא דלאו חדוש הוא
ובמשרת ס"ל כרבנן דחתי לטעם בעיקר ח"כ ס"ל גועולי כמים כרבנן
חדוש הוא ובמשרת ס"ל כר'ע דלאו לטעם בעיקר חתי חלל להיתר
מנטרף לאיסור היולכך לית לן קרא דגממר מתייה בעלמא טעם בעיקר .
אלו דברי רש"י ז"ל . ואינן נוחים כמה שכתב דהני אמוראי כתרז' ס"ל
פלגא כר"ע ופלגא כרבנן . לפיכך כתב הרמב"ן ז"ל דכולהו כר"ע
כדורו דתמשרת חתי להיתר מנטרף לאיסור ואפ"ס ס"ל דליבא למיגמר
מגיעולי כמים וממסו דהו' להו גועולי כמים וחטאת שני כמובי' הכיין
כח' סבכ' כתבנו למעלה דתחטאת נמי איבא לזמנא טעם בעיקר היולכ'
חטאת הו' ליה שני כמובי' כדבי גועולי כמים לטעם בעיקר ולא גמרינן
מגיבייהו וכדרי משרת כדרי היתר מנטרף לאיסור' ולא גמרינן נמי מגיבייהו
וח"ל לית לן בכל האיסורין היתר מנטרף וטעם בעיקר מדאורייתא .
והו' היא סוגיא דהתם דמשרת דחיליו לר"ע חתי ליה טעם בעיקר בכל
האיסורין שכתורה סוגיא דלמי' היא דס"ל הכי וממסו דס"ל דבין הוא
שיבא טעם בעיקר חמיר דכי חתי חטאת לשני כמובים כדרי משרת
להיתר מנטרף לאיסור ומ"ל לית לן היתר מנטרף לאיסור בכל התורה
בולק

של דברים שהתם שאברהם תורה הוא הגולה את דבריו בסתם
סוף הסברה נותנת סיבה כהם גורם חובל לדבר או נזק כגון פתי
בפני מידו וכי הסיק לו בדרך כדאיתא בפ' ד' מיתות שאלו וכי וכל כהם
הם מדברי האמורי חלל הלוקח סימנין בכד' שהסבא נודעת שהן מורין
שועלת הדבר או נזק חין זה נחם שכל עסקי העולם כך הם שהרי האומר
שחם ירדו גשמים לא חלל לדרך וחם לאו חלל לדרך חין זה נחם חלל
מהגו של עולם וחליעור עבד אברהם ויונתן בן שמואל וכינולא מזה חלו
מעשיהם שחליעור יודע היה שלא היו מונונין אשה ליחקה חניכו חלל
הנוגת לו ולפיכך לקח סימן לעלמו שחם תהא כל כך נאה כמעשי' ושלמה
במדותיה עד שכשיאמר לה הגמלימי מטש מים משיבנו ברוח נדיב' שתי
וגם גמליך אשקה אותה היא שחמיו מן השמי' ליחקה . וכן יונתן בן שמואל
שקם להכות בתחנה פלשתיים הוא ונשא כליו בלבד לקח זה סימן לעלמו
שחם ואמר עליו חלינו יחא כרחה שהם יראים ממחרב וכינולא כזה כח
יונתן בנבחרתו שהוא ונשא כליו ופגמו בהם שכן מהגו של עולם ששנים
או שלשה חבירי לב יניסו הדבס מן המפחדים ואם יאמרו דומו עד הגענו
חליבם רוחה מדבריהם שאינם מתפחדים וכינולא כזה לא היה ראוי ליונתן
בן שמואל שימסור עצמו לסכנה וכל כיונא כזה מהגו של עולם הוא . וכי
מיתתינן לה גמיר' לענין היסור הכי קאמרינן שכל נחם סתו מן הדברי'
שחמרה תורה שאין הסברה נוכעת בהן כל שאינו סומך על מעשי' ממש
כמו ששם חלו הטעים כדבר מותר אינו נחם ואינו אסור ח"ע טעם
מדברי הנחשים האסורים ורב לא חלה מעשי' במכרה שרי לא חמיר חי
מכרה חתי לאשמי' חידול וחי לח לא חזי' חלל דכי חת מברא דחתי לאתיה
אזר יומא טבח לבחו וכיון שכן אחאי לח חלל מההוא . וחי קשיא לך
והו' ר' יוחנן בדיק ביטוקא ובראה שהוא מולא מעשי' דחא כפי לחול
לאקבול חסיה דשמואל וכי ח"ל ושמולח חת כמגע ולא הלך . י"ל שעיניו
של טיעוק אינו מחדדי הכחם חלל כגון גבולא קטנה היא כדאמרינן בפ"ק
ד"כ ביתנה כבואה לתיקוות . ולפ"י חמרינן במ' רב בדיק במכרה
חי חזותת לו חיל' ואם בקושי מחלה לא חיל' ואפשר שאף זה אינו סומך
גמור שחליעור עבד אברהם וכינולא כן שאלו שחלו מעשי' עליו למדרי
אבל רב תפני דברים אחרים היה נמגע חלל שהים טעם סימן של מברא
סוף להם והיינו נמי דאמרינן בית אשה ומקוב ח"ע שאין נחם י"ס סימן
וכתב רש"י ז"ל ח"ע שאין נחם שאסור לחתם ולסומך על הכחם י"ס סימן
שחם חזרו מליה אחרי כן חין לו לחת יתר' מתי' שיש חלל יגליח
זכר דמתי כדברים הללו . ואפשר שאף הרמב"ם ז"ל לכך נכתוון שהשמים
לעלמו סימנין כדבר אסור וחולה עניו מעשה לגמרי' כמו ששם חליעור
עבד אברהם כדבר מותר :

רפצו ע"ב קורא

ואוכל עד שמגיע לגיד .
נדיך לשייר כדי קליפה או כד נטולת
מקום דלא גרע מהא דתנן כפר' ביבד גלול' (דף ס"ב) סבו בשתן של
מרווא' אס' חבורת' כהנים יאכלו ואם לאו יקלף את החיטון וגבי רוטב נמי
תנן נטף מרוטבו על הפרס וחזר אליו יטול את המקומו היולכך ודחי אפ"ס
דחמרינן סתוה קלף ואוכל עד שמגיע לגיד כדי קליפ' מייה נדיך לשייר
וח"ל מתי קמ"ל דכללה לא פשיטא דמי אפי' כלי נמי חוסר למח ליה לפתח
דקטש כתבש' תיסק' לי דמקמי הכי נמלח ומליח הרי הוא כרותח דמלי
דחא שמואל גופיה חמר הכי לקמן בסמוך . י"ל חליטריך דמי לא חא
דשמואל הו' מלי למימר דכי תנן היינו ללי כדאשכחן גבי פסח דכתיב
ויכסלו את הפסח קמ"ל שמואל נכשבל בקדרה אבל נכלה לח . וזוהי
למאן דמפרש לקמן בפרק כל הבשר דלא חמיר' מליח כרותח חלל כמליח
שאינו נאכל כלל מחמת חלחו וכעין כשרא דכתי' ליה לאורחא חלל מליח
דקדרה לח . ה' חא לא קשיא ולא מידי :

רפצו ע"ב והיא

אחרי אינסי מיה דבישי בעלמא הוא . הכ"ע
דאית ביה אפרוח . כתב הראב"ד ז"ל
דמדאשריבנן לחוקמי בבילת אפרוח ולא חוקים לה אפי' בטמאה ולבטל
גופה של בינה ס"מ דבינה בריה היא וחסיכה ולא בטלה בשמים . והא'
דאמרינן בפ"ק דבינה (דף ג"ט) לר' יוחנן דאמר את שדרכו למנו' שנינו
דבינה הוא מכל שדרכו למנות ובטלה היינו לומר דלא חסיכה כחפשיכה
דהחויב להכתב' ודבר שכתובין דלא בטיל' חיליו בחלף חלל מ"ת כשמים
לא בטלה חלל בתאה או בתחמים . ולא מחזור דמי בריה היא לא בטלה
חיליו בחלף . ועוד דורזי לאו בריה היא דבריה כשמה בעינן כדאיתא
במשכת מכות גבי חטא דאמרינן ורבנן בריית נשמה חסיבה . וכי תימא
א"כ לישני ליה הכא בטמאה ולבטלה היא גופה . מירבו בתוספו דלכטולי
גופה לא בעינן שמים דכיון דחמרי אינסי מיה דבישי בעלמא הוא ולא
הכא טעמא הו' ליה יבש ביבש וחד בתרי בטיל' חיליו מדרכנן דע"כ
לא בעינן שמים אלא בדבר הבגלל' ח"כ בחפשיכה היסור שפולטת טעם לפי
שהטעם מתער' בעינן שמים לבטולא וחיליו בעינן כמינו נמי שאין הטעם
בוכ' מ"ת ח' טעים טעמא דאיסורא חלל יבש ביבש דליבא תערובת
שעמים כרוכא בטיל' והיינו דפרכינן עלה דמתני' גדיד הגשה שכתבש'

חדושי חורין להר"ן ז"ל פרק גיד הנשה

קט

וקיימא וזו הכפורים כי דינא הוא דמקדשי ליה דהא אמרינן לקמן מנח
 טעמא חכמה מילתא קלי ולכרוסי מאי דקס"ד הכתוב בדר' יוסי הגלילי
 דמטוס איסור כולל קאמר ורבא אחיקף עליה דאבי דודאי לאו בכלל
 עליה דהא סוף סוף תרווייכו דהדי קאמי ור' יוסי הגלילי מחייב
 שמים מטוס איסור בת אחת ור"ע ס"ל דאינו חייב אלא אחת דע"ג
 דמודה ר"ע באיסור בת אחת דהא כפר' כל הכשר מוכח כפדיא דמודס
 ר"ע במוסיף וכ"כ בת אחת הכא היינו טעמייהו דר"ע מטוס דס"ל דשב
 יום הכפורים חד שמה ניכח דתרווייכו שמתן כפיב בכו וכדא סאורא
 דמו והא דסלח רב יחאך בר גמדי משמיהו דר' יוחנן יורד בשבת ושבג כיום
 הכפורים וכו' לאו לדברי ר' יוסי הגלילי קאמר אלא שמדא הוה :
דפקע"א בגון
 שנטרפה עס יביאת רובא . פי' עס יביאת
 רובה לאו דוקא דה"ס נטרפה כמעט אחת לא
 חייל איסור טרופות עד יביאת רובא דמתלא
 תלי וקאי דהא אס כשנטה אחת היא עתמה מותרת הילכך איסור טרפה
 לא חאיל עד שעת יביאה :

בולה ולהכי אחא הכות' אבל טעם כעיקר דס"ל דדינא הוא דלהכי טעם
 בעיקר ילגינן מגבולי כותים דהתחת לכני כמובין כבאים כה' דהימר
 מנטרף לייסור חנטרין והכי אמוראי כפראי ס"ל דכיון דמהטא גמרינן
 תרווייכו טעם בעיקר הימר מנטרף לאיסור שקולין ניכח דהי מינייהו
 מפקס גילג' ה"ל חטאת נהדי משרת שני כפוי' להימר מנטרף לאיסור'
 ובהדי גיבולי כותים לטעם בעיקר מ"ה לית לן חליבה דר"ע בכל התורה
 בולה לא הימר מנטרף לאיסור ולא טעם בעיקר . ובהי טיט דרש"י ז"ל
 עולה יפה . ואס קאמר כיכי אמרינן דטעם כעיקר דר' בון והא דתניא
 לקמן חלה הכתומים לרבות ירוך ורובטן וקיסה סלחן . י"ל ה"מ בעינן
 אבל על ידי פירוכה לא :

דפקע"א ור"י הגלילי לית ליה איסור כולל והתניא
 שבת ויה"כ וכו' . פי' דרש"י
 ז"ל דרש"ג דהא איסור בת אחת הוא אי לאו דס"ל לר' יוסי כולל ומוסיף
 לא הוה הכי חייבי בשבת אחת . ולא מחזור דאיסור בת אחת לא תלי במוסיף
 ולכולל כלל . חלה ה"ס דקס"ד השתא דיום הכפורים כולל בשבת קביעא

סליק פרק גיד הנשה

פרק כל הבשר

לפעוטי מאי חילומא למעוטי טיט הכרוק היכי דמי אי כשהסרה שוחא
 וסחה ממנו אפילו לרביעית נמי אי דאין הכרה סחה וסחה ממנו אפילו
 למקוה נמי . חלמא כל שמתוך עבירות נפסלו משפיות הכרה אין טובלין
 בהם הילכך אין מטבילין בהם לידים . וטעמא דכל הני דאין מטבילין
 בהן לידים מטוס דכיון דתקון רבנן נטילת ידים מטוס סרך תרומס
 אסמיכינהו אנטילת ידים דקדא דהיינו קדוש ידום ורגלים כשמתקן ובהם
 מיס כתוב כהו דמשתע כדרכן : נטילת ידים לחולין מטני סרך
 תרומס . מיוסו אע"ג דמסרך הרומס תקון דוקא באכילה מטוס דשכיחא
 מילתא טובא דנעב אלל כנגיעה לא . ובאכילה נמי דוקא כפת שהוה דרך
 קביעות או במתקין סהן עלולין לקבל טומאה אבל כעירות וכיוצא בהם
 לא : כל הנוטל ידיו לפירות הרי זה מגבי רוח . פי' דוקא
 כשאינו מטביל אותם במתקה אבל טבילן במתקה הא אמרינן כפר' ערבי
 פסחים כל שטבולו במתקה נריך נטילת ידים . פי' ונריך לנטול שמי
 ידיו שריי טובע באוכל כשתימן ומיכו לטנין שפיות יין נריך לנטול ידו
 אחת ובידו אחת סניא כדמניא כפ' כינד מברכין כילד סדר הכיטיה וכו'
 הביאו להם יין כל אחד ואחד נוטל ידו אחת והיינו טעמא דסגרי ידו אחת
 לפי שאין דרך ליגע בכוס אלא בידו אחת : ולענין כפ הבאס
 בניסנין אמרינן כיר וסלמי דהיכא דלא קביע סעודתיה עלווייהו כבטילת
 ידו אחת כני . אבל אי קביע סעודתיה עלווייהו כיון דאסיקאס כפר' כינד
 מגרכין דמברך ביה המוליא ושלס ברכות חלמא פת גמור הוא ונטול שמי
 ידיו : שנים שאלכו מכוס ליהלק . פי' ה"מ לכשתלה אבל כביעב'
 אחד מהם ויכל בברכת חבירו דאי לא היאך יונא כור בברכתו של סופר
 אלא ודאי כדאמרן . והא דאמרינן בסוף ר"ה דס"ג מוטיא את שמינו
 בקי ואלינו מוטיא את הבקי דמשתע דאפילו כביעב' אינו מוטיא התם שמינו
 מטוס דתפלה רחמי ניכחו : נטילת ידים לחולין עד הכרק לקדוש
 ידים ורגלים במקדס עד לפרק . זו היא גרסת רש"י ז"ל . ופי' לחולין
 עד לפרק פרק שני של אנכעות לתרומה עד לפרק כרק שלישי שהוה סוף
 טיגול אנכעות לקדוש ידים ורגלים במקדס אינו אלא עד סוף פסת יד
 דאמרינן התם האומר משקל ידו עלי מכניס ידו לכלי מים עד מרקסו
 כלומר עד תחלת עכס הארוב הנקרא מרקס סטמו מהני ליכא למימר שאי
 אפשר שיהיה בלשון יד הרובע כולו אלא ודאי עד תחלת גרפקו קאמר
 ופרכינן עלה מהא דתניא לקדוש ידים ורגלים במקדס עד לפרק כלומר
 דהכא הוא מקום חטור היד עם הרובע . ורב שטת דקאמר עד כאן בין
 לחולין בין לתרומה לקולא מיקל היה מן הכרייתא כדברי רש"י ז"ל
 ואפשר שכרייתא אחרת היה יורע כדבריו או שאיפ' טונה כרייתא זו כך .
 אבל כשמתחילת אחרת היה יורע כדבריו או שאיפ' טונה כרייתא זו כך .
 לפרק לחולין עד לפרק לתרומה עד לפרק ופי' גרסא זו קשיא אי מתחילת
 חטורא מחולין כדברי רש"י ז"ל האי תנא מאי קא חשיב אי מלמטה למעל'
 קשתי' הוה לי למתקן קדוש ותרומה וחולין לפיכך כתב הרמב"ן ז"ל
 מוכח בירושלמי דאמרינן התם לתרומה עד לפרק לחולין עד קשרי
 אנכעותיהו דהיינו פרק שלישי וכיון סכן פרק לתרומה היינו פרק שמי
 דליבא למימר סוף פסת יד דהיינו סעורא דמקדס כדאוכחא מהאיא דפ'
 משקל

דפקע"א אבל כשר אסור לאכול גבינה . פירש הר"ה ז"ל
 ז"ל שהסור לאכול גבינה עד שיהא כרי
 סעודה אחרת דאמרינן כמיוך גבי מר עוקבא וכן כתב הר"ב ז"ל
 בפ' הגזר וע"ז ה"ק אבל גבינה מותר לאכול כשר בקטנה הנה ונטילת
 ידים . אבל כשר אסור לאכול גבינה עד שיהא כשיעור שבין סעודה
 לסעודה . ולפי' לרב יחאך קטנה ספה עבד . אבל אחרים פי' דה"ק אבל גבינה
 וחמו ליה כשרא ואלל קטנה ספיה דרב משרשיא דלמו ליה גבינה ואליכ
 מותר לאכול כשר אפילו בלא קטנה ספה לפי שאין הגבינה כשרת כפה
 חלה במקוה מחליה ומיכו נטיית ידים בלילה דלא חוי נריך ורב יחאך
 בריה דרב משרשיא לא עבד קטנה ספיה כלל דלגבי' וא"כ כשר לא נריך
 ומ"ה קאמר אבל גבינה מותר לאכול כשר כלומר' בלא קטנה ספה אבל הכל
 כשר אסור לאכול גבינה אלא ח"כ כטל ידיו וקנח פיו ומיכו בהכי סני .
 ורואיה דלכר מדאמרינן לקמן בסמוך לא סנו חלל בין תבטיל לגבינה אבל
 בין תבטיל לגבינה חובה אלה איכא תקנתא בין תבטיל לגבינה דלא נריך
 שיהיה והיינו קטנה ספה ונטילת ידים ומר עוקבא דהוה סרי אסעודתא
 לסעודתא מדת חסידות הוא ספיה טובא ככך . וחוה דעפ בעל הלכות
 ור"מ ז"ל ור"ז הלוי ז"ל . וא"כ ח"כ מעיקרא כי אמרינן כהי יסכה אדם
 בין כשר לגבינה ואמר ליה ולא כלום הוה ס"ד שאינו נריך לא שיהיה ולא
 קטנה ספה ואי ככי אמאי לא אקשו מנרייתא דכ"ס אומרים מקנח וכו'
 אומרים מדחי . איכא למימר דהוה מלי לדחויי דב"ה דאמרי מדחי לא
 בשו תקנח ומאי מדחי נוטל ידיו . וכבר פשטו המנהג כדברי הר"ה ז"ל
 ז"ל וברמב"ם ז"ל ודאמרינן לקמן אבל בין תבטיל לגבינה חובה בין
 תבטיל לגבינה דמעיקרא קאמר :

ע"ב מכלל

דראוסיס אע"פ שהי סולדת בהם מותר . כי
 האי ליטנא נקטינן דלקמן אפליגו חוקי' ור' יוחנן
 בחמי האור דחוקיה אמר אין טובלין בהם לידים ובודאי דביד סולד' בהם
 קאמר ואפ"ה פליג עליה ר' יוחנן ושרי וקי"ל כותיה דהכל גדולי גליל
 העלין עושין כן כדאית' לקמן הילכך נקטינן דראוסיס אפילו יד סולדת
 בהם שרי ואחרונים יד סולדת בהם אסור אין יד סולדת בהם מותר :
דפקי ע"א המיהאור חוקיה אמר אין נוטלין מהם לידו'
 ור' יוחנן אמר נוטלין מהם . אף
 ע"ג דחוקיה רביה דר' יוחנן הוה קי"ל כותיה דר' יוחנן דהא שאל לר"ב
 וא"ל דכל גדולי גליל העלין עושין כן וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכ'
 ברכות . אבל בחמי טבריא קי"ל כחוקיה . הילכך קיימ' במקומן
 מטבילין בהם את הידים אבל בכלי אי נמי דפסק מינייהו בשבת בירמא אין
 נוטלין . וכיון דקי"ל כחוקיה קי"ל במים שנפסלו כשתיית בהמה כרשב"ג
 דאמר דמקומן מטבילין בהם את היד' אבל בכלי אי נמי דפסק מינייהו
 בשבת בירמא לא ומיכו כי אמרינן דמקומם מטבילין בהם את היד' דוקא
 כשנפסלו מחמת טפן מרים או מלוחים או כיוצא בהם אבל כשנפלו מחמת
 עבירות לא דמכיון דתקל וחומר דכל גווס טובל פסן אטיגין כהו דוקא
 במרים או מלוחים מטבילין בהם את היד' אבל בעכוורין שאינו טובל פסן כל
 גווס אפילו במקומן פסולין לנטילת ידים . ורואיה דלכר דבעכוורין אינו
 טובל כהם כל גווס מדאמרינן כפ' כל הובחים (דף כ"ב) א"ר שמעון ב"ר
 גל התשלים למי מקוה משלים למי כיוור לרביעית אינו משלם ואקשינן